

Literární práce

Žáků literárně dramatického odberu

Lidové školy umění v Praze 3

z třídy Olgy V e l k o v é

Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti
Praha 1966

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

O d p o l e d n e

Praží slunce.

Všechno je unavené a malátné.

I vzduch se tetelí blízko při zemi.

Rostliny se krčí pod paprsky slunce.

Po silnici jede auto.

Zdvihl se za ním oblak prachu.

Do nohou mě pálí horké kameny.

A sluníčko je nemilosrdné.

Skáču do vody

je chladná

a

příjemná.

Po cestě zpátky se mi zdá všechno osvěžené.

Rostliny jako by mi děkovaly

za ty kapky vody,

které na ně stříkám.

A na silnici,

na které se zvedl oblak prachu

za autem

zůstávají mokré stopy mých nohou.

X X X

I obyčejné věci
bývají svědkem něčeho velkého.
Jsou svědky lásky,
svědky zrady,
svědky nenávisti.
Proto se k nim chovejme šetrně.
Vědí toho na nás příliš mnoho.

X X X

Bolí mě hlava
a
chce se mi spát.
Spát
a
nevnímat nic okolo.
Ani hvězdy,
ani květiny,
ani tebe.
Heptej se,
proč mlčím.
Jdi pryč.

T o ř í k a j ' j e n o m d e s p ě l í

Proč jsi mi to tenkrát řek? Možná, že se na to ani nepamatuješ. Víš, tenkrát jsme spolu seděli u řeky. Bylo to přeci oblíbené místo naší party s volejbalu. Vždycky jsme tam seděli a hráli na kytaru. Tenkrát jsme tam seděli sami. Druhej den jsem měla jet domů. Určitě jsme si povídali o volejbalu, protože ten den jsme si moc řajn zahráli. Ale vždyť my jsme si vlastně říkali o všem možným, protože ty jsi mi vyprávěl něco o hvězdách. Ano, určitě. Ale co tě to tenkrát napadlo? Nikdy jsi nikomu o nich nic neříkal. Potom jsme házeli kamínky přes řeku. Kdo prej ji přehodí? A jak jsem se rozbíhala, tak mi sklouzla noha a místo kamínku jsem tam lítla já. Tys mě hned chyt za ruku, moc jsme se tomu smáli, když ty jsi najednou z ničeho nic řek tak divně: "Víš, já tě mám moc rád." Vytrhla jsem se ti a běžela pryč. Běžel jsi za mnou, pořád ses mi omlouval, žeš to tak nemyslel a já nevíš, co všechno. Ale vždyť jsi to tak přeci řek. Za chvíli přišli ostatní a ptali se, proč brečím, řekla jsem, že kvůli kotníku. Nemohla jsem jim to přeci říct. Co by tomu řekli? Druhej den, když jsem jela domů, tak jsi mi přines malou kytíčku. Prej od vás ze zahrádky. A já ji před tebou hodila na zem, bylo to ode

me hloupý, ale to, co mi řek, to přece říkaj je-
nom dospělí. Ale prosím tě, co my???

V e l k á o t á z k a

Někdy mě napadá otázka.

Proč vlastně žiji?

Pro koho?

Říká se:

Žijem pro republiku.

Blbost.

To není pravda.

Tak tedy žijem pro zítřek.

Ano, to snad.

Ale to všechno jsou fráze.

Pečlivě vydržené a krasopisně zapsané věty.

A já chci vědět pravdu.

Dozvíím se jí od někoho?

Mám prý to vědět sama.

Jsem na to dost stará.

16 let má být nějaký věk.

A když nevím, tak se mám dívat okolo.

Tak tedy:

Lidi, pozor!

Začínám žít podle vás.

Žít pro republiku.

Začínám žít v pokrytectví.

a ve frázích.

A já už chci začít žít. Ale jako člověk.

Můžu ?

x x x

Stará půda,

to je vlastně objevení

něčeho nového.

Jseš tu sám

a voní to tu tak divně

a tak krásně - snad senem.

Je tu skoro dusno

k zalknutí.

Ale ne.

To ty se jenom dusíš

pocitem štěstí

že jsi někde sám - sám se sebou.

Sám, kde nejsou lidé,
kteří tě nutí k přetvářce...
Sám na pětě,
kde to tak krásně voní...

P r á z d n é m í s t o

Na psacím stole kdysi stávalo malé akvarium. Teď už tam není. Zbylo po něm jenom velké prázdné místo. Jednou po příjezdu z tábora jsem našel všechny rybky leklé.

A pokaždé, když si k tomu stolu sednu a kelem je ticho, to prázdné místo mě udeří do očí.

A mně je těch rybiček na okamžik líto.

M a p a

Obrovská, neustále se měnící mapa dojmů, kterou píše Život. Obrovská, pestrá, chaotická mapa, místy pokrytá bílými neprozkoumanými plochami zapomnění.

Co úžasných objevů můžeme učinit sami v sobě!

Přetnout některou tu zapomenutou poušť barevnou čarou, připsat třeba i letopočet, jako na skutečné mapě - a objevit znovu úplně maličkou oázu, která nám kdysi zpestřila život.

P o ž á d k a o j a r u

Potíhl jaro. Teple se na něho usmálo z jejich očí
a řeklo mu, že už je čas, aby se probudil ze zim-
ního spánku.

Protáhl se a odešel se svým jarem
 pryč z téhle zatracené zimy.

N e s p r a v e d l n o s t

Pero je jako učem. Dovede tvořit, jen když
je vede zručná ruka. Pod jeho křeten rostou
obrazy, jeho stopou se plní zápisníky a bloky
spisovatelů.

A my chválíme spisovatele a básníky za jejich
díla, ale na jejich pera a lidi, kteří je vyrobili,
jane docela zapomněli.

P í s k o v ý l o m

Opuštěný úvoz
vymletý v pískovci
Omšely lom
s velkými balvany
a spoustou písku
Jen občas si pro něj přijede
nějaký chatař
Zato tu každý rok
sídlí břehule
Nad okolními poli
létá skřivan
a zpívá svoji píseň
o jaru
Nad malým lesíkem
se vznáší poštolka
a všichni hraboši
zalézají
hluboko do svých děr.

N á v r a t

Prach zvířený koly osobního auta již opět sedal na staré ovocné stromy, na květiny a na pláče brambory a my již stoupali po malých schodech ke hnědým dveřím.

A hnědé dveře

zrovna jako včera zářily hnědotou

a zrovna jako hrad,

který se tyčil vzhůru,

malý a půvabný.

Dnes uvidím ji snad,

to malé děvčátko,

jak jsem je vídal včera

na naší zahrádce.

Ale hnědé dveře byly zavřeny. Chvilí jsme se rozmyšleli co dál. Náhle jsme uslyšeli ze zahrady křik dětí. Šli jsme tedy do zahrady a...

Tam jsem ji uviděl.

Snad trochu vyrostla,

snad trochu zhubla,

to jsem já neviděl.

Já viděl jenom,

že se koukla na mě

a sklopila oči.

Potom odešla.

Po černých schodech,
černými dveřmi,
do černé pevnosti.
A já tam zůstal sám
s Pavlem, s mým starým kamarádem.
A hned mi ukazoval nákou lišku,
měli ji přivázanou silným provazem
k největšímu stromu zahrady,
prej aby neutekla.

A to už vyšla ven paní Janča a hned nás zvala dál.
Vešli jsme dovnitř. Sedli jsme si ke stolu a hned
nás začali hostit. Snědli nás na stůl všechno, co
měli doma nejlepšího.

A pak jsem jed,
už ani nevím co
a nemyslel jsem na nic
nebo spíš
jsem se jen snažil
na nic nemyslet.
Přece jsem přesně věděl,
co zrovna dělá ona,
že je na tom stejně,
že také ví,
co zrovna dělám já.

Uslyšel jsem čísi hlas.
Byla to její babička.
Začala ji chválit
něco jako,
že ztloustla a vyrostla a...
Odsekla jí
a já jsem se
bezděky zachvěl.
Ten hlas mi připadal
tak nějak strašně blízký
a přesto vzdálený.

Poslali ji do cukrárny pro dorty. A cpali do nás med,
cukroví a horký čaj. Za chvíli přišla a přinesla tolik
dortů, že by to stačilo i pro vojenský regiment.
Snědli jsme každý jeden kousek, pro forma. Pak jsme se
rozloučili.

Podíval jsem se do rohu,
byl prázdný. Šla ven.
Podíval jsem ze z okna
a uviděl ji, jak běží
s Pavlem a s liškou do zahrady,
která patřila kdysi mé prababičce.

Nu a pak jsme šli k autu, paní Janků nás doprovázela
až před dům. Nasedli jsme a jeli.

Prach už ses poznalu sedal
a dvoje oči pohlížely za autem.
Ale to já jsem už neviděl.
Já už jsem nic neviděl.

x-x-x-x-x-x

Přerušená snídáně

Od včerejška, co otec přijel, se u Dupontů děly neuvěřitelné věci. Paní Fleuryová to nemohla ani pochopit. Vždyť už tu s Rogerem hospodaří celých osm let! Po tu dobu si na ně otec ani nevzpomněl. A najednou přijel, přivezl Rogerovi nový oblek a nabídl mu dokonce místo příručího v jednom z největších londýnských obchodních domů. Mohl by s ním být veliký pán. Ale Roger si postavil hlavu. Chce zůstat tady a mít svoje vlastní hospodářství.

Neškodilo by mu, kdyby ve světě něco okoukal. Ale co by si bez něho počala, myslela si paní Fleuryová. Ale nemohla nic dělat. Už jednou se svěřila se svými obavami otci, ale ten se na ni utrhl. Prý mu jde jenom o Rogerovo štěstí. A tak nezbyvá nic jiného, než čekat, jak se chlapec rozmyslí.

Je to teď napjatá situace. Už i ráno. Když všichni

zasedli k snídani, zeptal se majednou otec Rogera:

"Přemýšlel jsi již o tom?"

Roger se na něho klidně podíval a řekl:

"Ano."

"Pojedeš tedy se mnou? Ne tak mluv,"

naléhal otec.

"Zůstanu zde,"

řekl pevně Roger.

"To nemůžeš udělat. Pomysli, jak by sis v městě žil. Měl bys velký výdělek. A tady? Půda je málo úrodná, výnosy jsou malé."

Roger pomalu přešel z místa ke kraji stolu a dlouho se díval do prázdna. Za chvíli si sedl zpátky ke stolu a pokračoval v přerušené snídani.

X-X-X-X-X-X-X

V Starých pověstech řeckých se dočtete, že Orfeus přišel do Podsvětí a že svou tesknou písní pohroužil Hádovým srdcem. Ale ono to není tak docela pravda.

Orfeus se po smrti Eurydiky skutečně rozhodl vypravit do podzemí, ale k Hádu se nikdy nedostal. Poslechněme si, jak to vlastně bylo.

Orfeus došel až k převozníkovi Cháronovi. Když mu Orfeus zazpíval, vstoupily Cháronovi slzy do očí a povídá:

"Hochu, já bych tě rád převez, ale nemám loď. Ve staré mám vozu a novou zně mají přivést až v novém kvartálu."

"A nedá se to přeplovat?" zeptal se Orfeus.

"Nedá," křičel převozník, "je zvýšený stav na řeckých tocích."

Orfeus se tedy odebíral domů a přišel začátkem příštího kvartálu.

Cháron však vůbec neřeky nebyl. Orfeus řeku přeploval, neboť zatím klesl stav, přišel k převozníkovu domku a četl cadulku: Dovolenská do konce měsíce. Zatím se mu ale rozeschla lyra a tak musel plavat zase zpátky.

Přišel hned příští den a s lyrou zabalenou do nepromokavého pytlíku. Mezitím ale zase stoupla řeka. Orfeus však nedbal zlověstného vytí psa Kerbera, skočil do řeky a utonul.

Nepochopíš

Je strašné být sám
Jak fialový plakát
na nároží
a vlát ve větru jak
cár
A proto ti píšu
Musím
Nepochopíš

Víš

dal bych za to moc
kdybych moh' projít
tvým srdcem
Alespoň jako husí pířko

Ale to ty nechápeš

Rozuměj Prostě

mám tě rád
A jsem snad blázen
A proto ti věřím
A budu věřit stále

K támta básni j. Práveta

P o s e l s t v í

Dlouhé, široké, nekonečné chodby. Veliké sály a místnosti. Bílé a tišné fady standardních lůžek. Tak vypadá nemocnice na Saint Margaret. A na jednom lůžku leží On. Strmalá bílá kukla. /Je to nedlouho po operaci./ Jen vytřeštěné modré oči sděleně těkající po stropě a krátké steny procrasují - život. Spíše - zápas života se smrtí.

Vidí něco bílého, co se roztahuje a unáší. Černé záblesky ostrého světla. A mezi tím člověk. Vidí jasně jeho postavu proti černým šedým oblakům - ale ta je k němu obrácena zády. A on ji zná!! Ale ne si vzpomene.

To ticho! - to drásá nervy. A opět vidí něco jiného: starý dřevěný dům. Ale to je přece jeho dům! Zná tu každý hřebíček, každou skobu ve zdi. Žije tu už přece - hodně dlouho. A na horizontu je nějaký člověk. Ta známá chůze. A kráčí stále vzhůru.

Něco evaklo. Staré dubové dveře otvírá čísi ruka. Staré dubové dveře zavřela čísi ruka. Ten člověk usedá na židli a hledí kočku - Bože, ten člověk, ten nepoznaný hledí jeho kočku! A ten člověk, ten nepoznaný, teď jí jeho hrušku. Měl je snad ještě od lonak.

Na prázdném černém stole leží bílý dopis. Bílý dopis s černou známkou. Ostrý kapesní nož se zapírá do obálky.

A dál ?

Můž spadl ze stolu a zabodl se do dřevěné podlahy. Uprostřed místnosti leží převržená židle. Vítr, který vniká otevřenými dveřmi do místnosti, rozevlává okenní záclonky. Vláží ve větru. Vláčky vláží. Všechno se houpe a všechno je zelené.

Kdo si utíká po polní cestě k lesu. Však - kdo je ten neznámý ? - kdo je ten známý ? Jak je mu povědomý ! Teď se otočil!!! - Hromě! Zdálo se mu, že ta uštvaná a uřícená tvář - byla jeho tvář. Ty vyděšené oči... To byly jeho oči ?

Postava se vzdaluje a už je u lesa. Nedá se předběhnout.

Teď jde již jen krokem. Jaké myšlenky mu víří v hlavě ? - zdá se mu, že je všechny zná. Vysoká skála a dole - řeka. Ale on jde, rozbíhá se a akáče!!! - Teď ho poznal ! Bylo to strašné. On poznal sebe ve chvíli své smrti.

Teď cítí ostré kameny, které ho bodají uvnitř těla - jakoby do srdce, teď cítí těžký dopad, který mu vyráží dech. Teď necítí nic.

- - - - -

Lékař zkonstatoval smrt.

S n i d a n ě
Náada dle Jacquesa Préverta

Šestkrát se otoč kolem své osy
 a přitom nesapemeš,
 že se život měří na hodiny.

Jen hustá mlha a šero.
 Však odhrň záclonu
 a vidíš - je prostřeno !

Malé místnost osázená slabou žárovkou bílé kopule
 kuchyňské lampy. V levé koutě kanna. Uprostřed stůl
 a na něm čistý bílý ubrus. Je prostřeno k zasedání.
 A musím říci, pečlivě prostřeno. Hezký květovaný hrníček
 se svatební soupravy. Uprostřed stolu přestá, ale
 přimá vása s několika zelenými větvičkami borovice,
 které svou příjemnou lehou vlní připomínají léto.
 Po ruce tu stojí také modrá cukřenka a na druhé straně
 stolu mísa s vyleštěnými rudými jablky. Poryvy větru
 hučí v konině a v kamech to praská.

Za oknem je mlha a déšť a v tom všem, jako housleno,
 svítí ojíněný srpek měsíce.

Nad Petřínem zapadá slunce

Na motiv básně J. Préverta: Smídaně

Sedím na kamenném schodišti a dívám se na špinavou
jarní vodu Vltavy. Na stromě pokřikují vrabci a všu-
de kolem puří zelené jaro. Ulicí uhání červená aerovka
a kousek dál, za zelenou hradbou, vytrvale skřípou ko-
lečka kolářů.

Vzpomínám a čekám. Všechno kolem je mi jaksi cizí,
ale přitom i děsně známé a blízké. Dívám se na hodinky.
Už je pět - každou chvíli musíš jít. Nevím, jestli se
mám těšit nebo ne. Neustále mi opakuju pečlivě sesumiro-
vané a nadřené věty. Je to hračka, kterou se chceš proti
tebě obrnit. Ona je to snad - snad i ...moje vlna - to
uznávám, ale přece ti nevyklopím, že se ti omlouvám,
že bych jako prosil za odpuštění a tak.

Ale už je pět a já mám s restováním minutami stá-
le více strachu. Pět. Každou chvíli se mohou otevřít
ty velké pokované dveře s malinkou, vedle zvenku přibitou
seduličkou: Vítězslav Novák, učitel angličtiny, 3.patro.

Na protější straně ulice jáa skupinka černochoů.
Smějí se. Smějí se - i když se na druhé straně ulice
otevřely ty velké těžké dveře, smějí se - když se

v nich objevila tvoje štíhlá postava, smějí se - když přecházejí ulicí a zahýbají se roh. Protivný, ostrý smích.

Tvůj zrak teď padl na kamenný obrubník Vltavy, který jsem až do téhle chvíle nervózně okopával. Potom ses otočila a šla po nábreží vzhůru. Rychle jsem vyskočil, oklepal si zašpiněný oblek a rozběhl se za tebou. Ty jsi zatím seběhla po schodech dolů a šla teď po obrubě těsně u vody. Spěchala jsi, nebes' alespoň dělala, že spěcháš.

Doběhl jsem tě. Šli jsme teď vedle sebe a já, věřte, či ne, já jsem v ten moment zapomněl všechno, všechno co jsem ti chtěl říct. Něco jsem zakoktal a potom... potom bylo to trapné ticho. Ta trapná pauza, kdy jsem slyšel, jak nad Prahou letí vrtulník, sviští letící meteor, a kdy se mi zdálo, že jsem v tropech, na poušti, a že jsem dostal úpal.

Ale - nedostal jsem úpal - a taky jsem nedostal ze sebe ani slovo. Ani polknout jsem jaksi nemohl.

Potom jsi vyběhla rychle zpět, nahoru, na nábreží. Pospíchal jsem za tebou. Teď jsem začal něco povídat. Rychle - asi všechno možné /teď už ani nevím co/ - jenom abych povídal, abych odehnal to ticho, abych...

V tu chvíli však jsem stál na chodníku uš sám. Sám se sebou a sám v sobě. Po nábreží ujížděla teď třináctičlenná a v posledním voze jai odjížděla ty.

Kde Petřínem zapadá slunce. Zde na lánem nádraží a dívám se na špinavou jarní vodu Vltavy. Na strání pokrývají vrabci a všude kolem puší zelené jaro. Ulicí chází červená aerovka a kusok dál, na zelenou hradbu vytrvale s k ř í p o u kolečka kočárů.

Redé slunce se - dnes naposled - koupe ve vlnách Vltavy.

Č l o v ě k a č a s

Lidé se pohybují ve své
povrchní lhostejnosti
Všude se pne jenom
poí víno
a haraší vsy

Pod omítkou jsou slatě plástvo
prošlých generací
Zbyl po nich jen
náš
krvavý marmeládou

Duté dířány
moderní vykopávky
se procházejí po šedých ulicích
Popelnice
se ušklebují po měsíci
člověk
se ztratil

Stromy
ve svém polidštění
jsou zastříkané monogramy
Lístky pražské dráhy poletují nad Paříží
Utopenci hrijí

Nenadešel ještě ani čas
k restaurování
člověka
Konvalinky zatím stále smutně
zvoní rolničkami
a na "muže za rehem"
padá omítka
A římsa

A čas

Čas jenž pootočil světem

A

bohužel

i lidmi

Stojím uprostřed ulice

Jen tak

/Tlužu špetky/

A lidé znou procházejí bese změny

a já to nechápu

Už podle zákonů

č l o v ě k a

O d y s s e a

Za mnou stojí starý

šedivý kostel

Přede mnou stojí bílá

nově ohozená zeď

Za mnou stojí stará

šedivá kamna

Přede mnou stojí kovaná

leč přesto pevná mříž

Za mnou stojí stará šedivá

Trója

Přede mnou stojí moje rodná krásná i když zhuntovaná

Ithaka

Za mnou stojí můj stín

Přede mnou

a to hodně vysoko

stojí můj

duch

Podepsán:

Odysseus

životem štvaný

Doložka: Nejedná se o kritiku Homéra
a tedy ani Odyssey

P o d m o s t e m

Tak jsem šel včera po mostě
 a u kládku byl klouček lidí
 kouknou se dolů, copak to tam vidí
 na bílé sněhu leží černý štěně
 nahoru kouká vyjeveně
 ale už nadejchá
 lidé se podívají
 možná i trochu zesmutní
 jen pohled nechystá, neboť je nikdo nerutí
 a štěně co tam dole leží
 dětsky blbounce se ptá
 proč ani na něj pořád sněží a proč už neštěká
 oči má otevřené dokořán
 a trochu se mu ještě třesou tlapy
 do zítřka snad po něm zůstanou
 na bílém sněhu ty tři červené kapky
 a snad už zítřka nikdo nevzpomene
 že pod tím mostem cháplo malý štěně
 a sokaže. teď spokojeně
 bříchatý pán si z jeho mrtví tyje
 snad šlo s klukama na čafnis
 nastydlo chytlo zápal plic
 snad... já však nevím nic

jen to že večer tiše udiveně
pokryly bílý vločky to malý černý štěně
já musím na ně myslet zas a zase
a místo vzorců z chemie teď píšu o něm básně
aby svět věděl že dnes v časných ranních hodinách
a v raném ještě věku umřelo štěně
že nemělo deku... a čaj... a přítele

X-X-X-X-X-X-X

D ř e v ě n ý p a m á t n í k

Odřená lavice

prelhanou přírodní zelení namatlaná

za jedničku

šplhouně !

památná placka

pořezaný obdélník

vonící ozvěnami

prvních vět ze slabikáře

a potom Pythagorovou

Máchova Máje

tajemstvím malých psaníček
 "chceš se mnou chodit? odpis!"
 "a hele, kdy máš čas?"
 "já dneska nemůžu, tak zejtra, jo?"
 zelené pole fantazie
 s vyoraným indickým
 pirátskou brigou
 strohou pobídkou
 u malé lokomotivy
 "koho to nebaví, ať přidělá vagon"
 pod dlouhým vlakem rada do života
 "víš, když tě lásko omrčí, a stane se peklem

a potom vyřezané srdce
 s malými monogramy
 a velikým patosem
 a někdy ani neměli se rádi
 ti svůcní do zelenavé lázi
 lysiny v lakýrnickém draku
 a také kritika
 ostrá a přehrávková
 zdobí ten starý ošoupaný stůl
 písmenky kostrbaté, ole podtržené
 sdělí ti potichu že
 "procházka je vůl"

J a k s e z b a v i t ú z k o s t í

Nejde-li o úzkost chvilkovou
myslí si
že všechno kolem
je pro tebe
hned jakmile ses narodil
vybrali ti v ústavu PTŠ
"Pro Tvé štěstí"
rodiče
že v obraze proti tvé posteli
je skrytý objektiv
jenž sleduje každý tvůj pohyb
že slečna co tě dnes potkala
se tak nervózně usmála proto
že tě zná jen z kontrolních monitorů
a byla zvědavá jak vypadáš ve skutečnosti
T Y
a kluk se kterým ses dneska popral
to byl nastříhaný
a přesně instruován
že tvá dnešní rvačka, i to že v kině nehráli
bylo dávno naplánováno, promyšleno
myslí si, že všichni se točí jen kolem tebe

jsi středom světa
 středom vesmíru
 a když tohle selže
 pak nejsi cvok
 a je tu druhá možnost
 koupíš si blok
 a do něj budeš psát
 a z něj budeš číst a mluvit
 napíšeš do něj co máš udělat a co se máš naučit
 úkoly nejbližší
 úkoly dlouhodobé
 tajná přání
 můžeš i tajnou abecedou
 jenomže pak to nepřestáš
 a uklidní tě snad
 že důvody tohoto vizerného komplexu
 jsou vylepeny na papíře
 a selže-li i tohle
 pak jsi
 člověk
 který patří
 mezi
 lidi
 a vezmeš blok
 fráze

rozpustíš v kapičkách potu
slzách radosti
a krystalizací
získáš
malý zářící krystálek štěstí
tohle ti neselže nikdy
jenom to trochu déle trvá
někdy je k tomu krátký
celý život

X-X-X-X-X

Po přímce horizontu
se pohybují dva body
dva lidé
jdou proti sobě
nevědí
pervou se
nebo simpodají ruce
zabije jeden druhého
nebo si sednou k ohni
je noc
teplá

Protkaná hvězdami
které se zhlížejí
v kaluži tmavé krve
tam
v bodě stání
je den
sypaný sluncem
po obrovské kružnici horizontu
se přibližují
miliardy bodů
lidé
jsou proti sobě
porvou se
nebo
si
podají
ruce...

A v ů b e c

A už je večer
a už je po neděli
a po matějské pouti
a mám ji rád
a chci třískat křivá zrcadla
a nebo si jen namalovám, že ji mám rád
a střískat bych potřeboval sám
a pak snad malinko pohladit
a něco není všechno
a neznám ani všechno, ani nic
a nechápu ji
a znám tau, k zblbnutí, olověnou
a někdy otrávenou růžovým, sentimentálním jedem
a chce se mi strašně žít
a spát
a udělat něco velkého
a hrát na trubku
a házet lasem
a umět spravit televizi
a střílet z pistole
a jezdit na koni
a abys mě měla taky ráda

a odject s tebou pryč
 a koupit si vilu, u moře
 a nebo aspoň psa, hned
 a musí mít přátelskej pohled
 a bílej chundelatej kožich
 a mám vztek
 a radost
 a žízn
 a vůbec...

V y u č u j e s e š t a v o s t

Zapojen do výrobního procesu.
 Oddělen od světa strojním olejem,
 zažraným do rozpraskaných rukou;
 žiju.
 Dokud se mi otáčí ten klíček v zádech.
 Až se zastaví, pak budu žít
 pomocí vody, kyslíku a jídla,
 pomocí zkamenělých reflexů a pudu sebezáchovy.
 Jak zvíře štvané smečkou duchaplných snažilů,
 co věčně musí mít
 koutky svých věčně páchnoucích úst
 vzepřeny do úsměvu

vždy dvěma sloupy.

První má jedno **KARÍKZEMÍ**

a druhý **STRACH**

Když se pak stane a ti pánové dostanou hlad,

a zvednou se a jít si vyřádat

upřímnou lásku

nebo karbanátek

Tu nezafinovaný úsměv se křečovitě skroutí

v odporu křečovitou grimasu

jež vyvolává křes.

Očnučili nás vychutnávat a po jazyku válet.

Musíš jen hlítat.

V teple se mrazem chvít.

Jediné, co mi zbývá, co můžu vychutnat je

hořkost-samota-norájem-vřaních

a soucit přápitomných pohledů

kteří by mohlá měly i zájem měly taky

máco povědět

a které dohánějí k šílenství.

A trapnou ubohost lidových ša-šků-amatérů

kteří nic nechybí kromě špatky vtípu.

A vzduchprázdná slova

kteří se hrnou nebo těžce valí

se dvou cukrářských úst

naplněných bláhovou snahou - se pochopit.

Příčemž on myslí střídavě na to
jak už ji dostat do postele
a na ten šroubek u spojky, co musí vyměnit,
a ona v duchu zmučeně konstatuje,
že už ji začínají zábat nohy.
Snad se nám všem otáčí v zádech klíček od strojek,
Konzumujeme tu sprostotu, které se říká
talýňákakultura
a promítá se na zeď jídelny
a před spaním promýšlím jestli v kostele
třáslí se hrázou zpitomělí věřící
když na zdi zasvítily
příšery malované fosforeskující barvou.
Někdy zatínám zuby, zalykám se a lesknou se mi oči
Sám si už nevěřím.
A tolik bych
chtěl
Žít.

Marta Barešová (nar.1949) studuje 1.ročník SVVŠ. Má ráda děti, pracuje již řadu let jako vedoucí jisker, uvažuje o pedagogické dráze. Ve svých textech přechází od pozorování a citlivého vnímání k ujasňování sebe a svého vztahu k okolí.

Vladimír Cach (nar.1950) studuje 1.ročník SVVŠ. Je spíše techničtějšího zaměření, zručný, dovede si poradit s materiálem. U něho, jako u jediného, se vyskytují i tzv. vědecko-fantastické náměty. V poslední době jsou jeho texty subjektivněji zaměřené.

Pavel Cudlín (nar.1951) končí 9.ročník ZŠ. Má velmi citlivý vztah k přírodě, která byla zpočátku námětem většiny jeho textů. Dovede dobře pozorovat a prostředí bývá u něho výrazně charakterizováno.

Rostislav Fellner (nar.1950) studuje 1.ročník SVVŠ. Je intenzivně zaměřen na celou oblast umění, je všestranný, velmi živě a osobitě reaguje na podněty. Vytvořil malou skupinku^z posluchačů prvního a druhého ročníku LŠU a pokouší se o samostatné literární pořady ve škole i v Domě pionýrů.

Zdeněk Šimanovský (nar.1950) šel v druhém ročníku LŠU do učebního poměru Čs. plavby labskooderské v Děčíně a dojíždě jednou až dvakrát měsíčně do Prahy. Umí velmi přesně vystihnout psychickou situaci a nejen svoji. Zajímá ho psychologie i pedagogika, promýšlí a konzultuje své metody práce s -iskrami.

B á n ě J a c q u e s a P r é v e r t a ,
jimiž byli předlohači LŠU inspirováni k vlastní literární tvorbě.

P o s e l s t v í

Dveře které někdo otevřel

Dveře které někdo zavřel

Židle kam se někdo posadil

Kečka kterou někdo pohládl

Hruška kterou někdo nakousl

Depis který někdo přečetl

Židle v kterou někdo převrhl

Dveře které někdo otevřel

Cesta kterou někdo utíká
 Les kterým někdo kráčí
 Řeka kam někdo se vrhá
 Nemocnice kde někdo zemřel.

S n í d a n ě

Nalil kávu
 Do šálku
 Nalil mléko
 Do šálku s kávou
 Vhodil cukr
 Do bílé kávy
 Malou lžičkou
 Zamíchal
 Dopil bílou kávu
 A postavil šálek
 Beze slova
 Zapálil si
 Cigaretu
 Dělal kroužky
 Z kouře

Oklepal popel
Do popelníku
Beze slova
Bez pohledu
Vstal
Dal
Klobouk na hlavu
Oblékl si plášť do deště
A odešel
Do deště
Bez jediného slova
Bez jediného pohledu
A já vzala
Hlavu do dlaní
A plakala.

